

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Štěpánovou, Ph.D., ve věci

žalobců: a) **E. A.** příslušnost Ázerbájdžánská republika
b) **A. A.**
státní příslušnost Ázerbájdžánská republika
c) **nezl. F. A.** státní příslušnost Ázerbájdžánská republika

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 2. 2022, č. j. OAM-852/ZA-ZA11-ZA05-R2-2017 a o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 2. 2022, č. j. OAM-851/ZA-ZA11-ZA05-R2-2017, o udělení mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 2. 2022, č. j. OAM-852/ZA-ZA11-ZA05-R2-2017, a rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 2. 2022, č. j. OAM-851/ZA-ZA11-ZA05-R2-2017, **se ruší** a věci **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Specifikace věci

1. Rozhodnutími žalovaného, jak jsou označena výše, nebyla žalobcům udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, §14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ze znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).
2. V projednávaných věcech se jedná o dvě samostatné žaloby proti rozhodnutím žalovaného, jež spolu skutkově souvisejí, krajský soud proto usnesením ze dne 30. 3. 2022, č. j. 18 Az 11/2022-23, rozhodl o spojení daných věcí ke společnému projednání dle § 39 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších (dále jen „s. ř. s.“), přičemž věc je nadále vedena pod spisovou značkou 18 Az 11/2022.

II. Podstatný obsah správního spisu a dosavadní průběh řízení

3. Z hlediska skutkových zjištění, která mají vztah k žalobám žalobců a napadeným rozhodnutím ze dne 11. 2. 2022, vzal krajský soud ze správního spisu žalovaného za prokázáno, že žalobci a) a b) jsou manželé. Žalobci dne 17. 10. 2017 podali žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice (dále také jen „ČR“) a dne 24. 10. 2017 poskytli údaje k žádosti o mezinárodní ochranu. Shodně uvedli, že jsou ázerbájdžánské národnosti, vyznávají islám, nejsou členy žádné politické strany, žalobce a) upřesnil, že se o politiku zajímá. Mají nezletilého syna [žalobce c)], který se narodil v Německu. Naposledy ve vlasti žili v Baku. Ázerbájdžán opustili dne 18. 1. 2017 letecky do Evropy (město nevěděli), poté přesešli do auta a byli odvezeni do Německa. Žalobce a) žádá o mezinárodní ochranu z důvodu pronásledování policií ve vlasti, kde byl i zatčen. Působil jako novinář, psal články pouze na sociální sítě, v nichž se zmiňoval o rozličných akcích, mítincích a zveřejňoval fotografie z těchto akcí.
4. V rámci pohovoru konaného dne 24. 10. 2017 žalobce a) rozvedl svůj azylový příběh. Dodal, že byl novinář a psal pro novinový portál Milli-Xeber.az. Uvedenému portálu byla zrušena licence a webová stránka již neexistuje. Stát zakázal jeho činnost kvůli protistátnímu obsahu. Psát začal v únoru 2014, celkově publikoval do 100 článků, poslední na konci roku 2016 ohledně úplatků přijímaných státními zaměstnanci. Jeho články již nejsou na internetu dostupné, byly zablokované a smazané. Články nemá nikde uložené či vytištěné, vše bylo zabaveno. S internetovými novinami Milli-Xeber měl uzavřenou smlouvu, má průkazku zaměstnance/novináře, pracoviště měl v Baku. Od psaní prvních článků v internetových novinách se o něj začala zajímat policie, zatýkali jej, vyhrožovali mu, chtěli po něm úplatky. Poprvé byl zatčen dne 17. 9. 2016, kdy se v Baku zúčastnil povolené protestní akce proti neoprávněnému zatýkání z důvodu politických názorů. Fotografoval zásah policie, která napadala některé účastníky. Přistoupili k němu tři muži v civilu, naložili ho do policejního auta a odvezli na policejní stanici v Binegedi. Policie po něm nejdříve chtěla, aby zavolal svému otci, aby zaplatil výkupné za jeho propuštění. To však žalobce odmítl, neboť se jeho otec léčí s cukrovkou a srdcem. Při výslechu byl svlečen a bit. Strávil noc na policejní stanici, následně byl předveden k soudu, kde se vyjádřil tak, že nedělal nic nezákonného, pořizoval dokumentaci v souladu se svým zaměstnáním. Policisté však tvrdili, že porušil zákon. Byl mu udělen trest uvěznění v délce 30 dnů, který vykonal, a finanční pokuta 500 manat. Rozsudek soudu o uvěznění ze dne 18. 9. 2016 obdržel až po svém propuštění z vězení. Poté následovaly „nepříjemnosti“ formou telefonátů manželce a otci, bylo jim vyhrožováno opětovným uvězněním. Policií byl zadržen poté asi ještě třikrát až pětkrát, vždy po nějaké akci, jíž se účastnil (přes noc byl

zadržen asi třikrát), následovaly další telefonáty jeho rodině žádající o úplatek za propuštění. Ten zaplacen nebyl, po několika dnech či druhý den byl vždy propuštěn.

5. Žalobce dále sdělil, že začátkem ledna 2017 odjeli s manželkou na dovolenou, v průběhu které je telefonicky informovali rodiče žalobce o tom, že mu bylo doručeno trestní oznámení ze dne 9. 1. 2017, podle něhož je trestně stíhán a je po něm vyhlášeno pátrání. V nepřítomnosti byl odsouzen k trestu odnětí svobody za protistátní činnost. Jedná se o trest od jednoho roku a více. Neví, proč řízení proběhlo v jeho nepřítomnosti, neobdržel žádné předvolání.
6. Žalobce doplnil, že není v kontaktu s bývalými zaměstnanci novin Milli Xeber, s rodiči je v telefonickém kontaktu. Policie ho několikrát hledala v jejich domě.
7. Na podporu svých tvrzení žalobce předložil průkaz novináře Milli-Xeber, potvrzení Milli-Xeber ze dne 1. 12. 2016 o své činnosti novináře a měsíc trvajícím zatčení, rozsudek ázerbájdžánského soudu ze dne 18. 9. 2016 a rozhodnutí ze dne 9. 1. 2017 o vyhlášení pátrání po jeho osobě [ve správním spise žalobce a) jsou založeny jejich překlady].
8. Žalobkyně b) při pohovoru potvrdila, že o mezinárodní ochranu žádá z důvodů potíží svého manžela s policií. Shodně jako žalobce vypověděla o potížích v zemi původu. Opakovaně jí bylo telefonicky vyhrožováno (10x až 15x), že manžela zatknou a nenechají je v klidu. Neví, kdo konkrétně jí volal, představili se jako policie. V případě návratu se obává uvěznění manžela. Nechce žít se synem ve strachu a sama, obává se i o jeho budoucnost. Do vlasti se vrátit nechce.
9. Součástí obou správních spisů je zpráva Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) - Údaje o zemi, Ázerbájdžán, 2016 ze dne 24. 1. 2017, zpráva Freedom House, leden 2018 - Svoboda ve světě 2018 – Ázerbájdžán, ze dne 12. 4. 2018, Výroční zpráva Human Rights Watch 2018 - Ázerbájdžán, ze dne 29. 1. 2018, Výroční zpráva Amnesty International 2018 - Ázerbájdžán, ze dne 11. 4. 2018, Informace Ministerstva vnitra České republiky, OAMP: Ázerbájdžán - Bezpečnostní a politická situace v zemi, stav: červenec 2018, ze dne 3. 7. 2018. V případě žalobce je dále součástí správního spisu Informace MZV ČR, č.j. 136011/2018-LPTP, ze dne 6. 11. 2018 (Podoba čísla jednacího u soudních rozsudků v Ázerbájdžánu).
10. Dne 22. 10. 2018 se žalobci seznámili s podklady pro rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany. Žalobce a) ve vztahu k informaci Human Rights Watch upozornil, že se v ní hovoří o podobných případech, jako je ten jeho. Zmínil případ, kdy nějaké osoby byly na základě falešných důkazů zadrženy, mučeny a nyní jsou nezvěstné. Též sdělil, že pokud se někdo postaví proti režimu nebo uvede něco, co není v zájmu politiky státu, je okamžitě zadržen, vyslýchán a mučen. Jeho rodina ve vlasti byla po vycestování žalobců několikrát navštívena bezpečností, byl prohledáván jejich dům, ptali se, kde se nachází. V případě návratu do Ázerbájdžánu se obává okamžitého zatčení.
11. Dne 14. 12. 2018 byl žalobce ve smyslu § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) seznámen s Informací MZV ČR, č. j. 136011/2018-LPTP ze dne 6. 11. 2018, k níž uvedl, že neví, co by mělo přesně obsahovat číslo jednací u oficiálních dokumentů.
12. Žalovaný rozhodl dne 11. 1. 2019 pod č. j. OAM-852/ZA-ZA11-ZA05-2027 a č. j. OAM-851/ZA-ZA11-ZA05-2027 tak, že žalobcům nebyla udělena mezinárodní ochrana ve

smyslu § 12, § 13, § 14, §14a a §14b zákona o azylu. Proti těmto rozhodnutím žalobci brojili žalobami ze dne 14. 2. 2019.

13. Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 15. 10. 2020, č. j. 32 Az 2/2019-73, zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 1. 2019 č. j. OAM-852/ZA-ZA11-ZA05-2027 a č. j. OAM-851/ZA-ZA11-ZA05-2027, neboť skutkový stav, který vzal žalovaný za základ uvedeného rozhodnutí týkající se žalobce a) vyžaduje zásadní doplnění. Krajský soud v Hradci Králové měl za to, že pro dostatečné posouzení autentičnosti žalobcem a) předložených důkazů, zejména ázerbájdžánských soudních rozhodnutí ze dne 18. 9. 2016 a ze dne 9. 1. 2017, bude v projednávané věci nezbytné, aby žalovaný zadal vypracování znaleckého posudku za účelem ověření, zda se jedná o padělky rozsudků či nikoliv. Stejně tak bude na žalovaném, aby případně ověřil a zjistil více informací o internetových novinách Milli-Xeber, tj. jakému obsahu se věnovaly a zda byly státem zakázány kvůli protistátní činnosti. Důvodnou shledal Krajský soud v Hradci Králové i námitku žalobkyně b) ohledně porušení § 36 odst. 3 správního řádu, neboť žalovaný zjevně vycházel z podkladů, které nezahrnul do jejího spisového materiálu a neseznámil ji s nimi (údajné falešné rozsudky ze země původu ve věci uvěznění a trestního stíhání jejího manžela) a nedal jí možnost procesně se vyjádřit ke zjištěním správního orgánu.
14. Proti výše citovanému rozsudku podal žalovaný v zákonné lhůtě kasační stížnost. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 27. 5. 2021, č. j. 7 Azs 346/2020-27, kasační stížnost zamítl a potvrdil závěr Krajského soudu v Hradci Králové ohledně porušení § 3 správního řádu žalovaným. Vyčetl žalovanému, že toliko na základě jediného důkazu (dotaz na Ministerstvo zahraničních věcí ČR) učinil kategorický závěr o nevěrohodnosti žalobců, aniž by zjistil skutkový stav v takové míře tak, aby mohl bez jakýchkoliv pochybností učinit přesvědčivý úsudek ohledně naplnění či nenaplnění podmínek pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu.
15. V následném řízení žalovaný doplnil oba správní spisy o Informaci MZV ČR č. j. 114083-6/2020-LPTP ze dne 22. 7. 2020 – Ázerbájdžán – Falzifikace oficiálních státních a opozičních dokumentů, Informaci MZV ČR č. j. 130430-6/2021-LPTP ze dne 22. 10. 2021 – Ázerbájdžán – Zpravodajský portál Milli-Xeber.az, o zprávu Mezinárodní organizace pro migraci (IOM), publikovanou 2021 – Přehled údajů o zemi za rok 2020, Ázerbájdžán, ze dne 29. 3. 2021 a Informaci Ministerstva vnitra České republiky, OAMP: Ázerbájdžán - Bezpečnostní a politická situace v zemi, stav: červen 2021, ze dne 10. 6. 2021. Do správního spisu žalobkyně b) doložil žalovaný informaci MZV ČR, č. j. 136011/2018-LPTP ze dne 6. 11. 2018.
16. Žalobkyně b) se dne 10. 2. 2022 seznámila s podklady pro rozhodnutí a upozornila, že má čtyřleté dítě, které se učí česky a chodí tu do školky a s manželem čeká druhé dítě. Do vlasti se vracet nechce, neboť by tam byl její manžel zadržen. Ve věci žalobkyně žalovaný rozhodl žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 11. 2. 2022, č. j. OAM-851/ZA-ZA11-ZA05-R2-2017.
17. Žalobce a) se dne 10. 2. 2022 seznámil s podklady pro rozhodnutí a dodal, že policie začala chodit za rodinou jeho ženy a vyptávají se po něm. Policie po něm stále pátrá. Disponuje informacemi, že byl v jeho věci údajně vynesena rozsudek a má nastoupit do výkonu trestu odnětí svobody. Ve věci žalobce rozhodl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 11. 2. 2022, č. j. OAM- 852/ZA-ZA11-ZA05-R2-2017.

III. Obsah žalob

18. Žalobci proti shora uvedeným rozhodnutím podali včasné žaloby, v nichž namítají, že žalovaný porušil ustanovení § 2 odst. 4, § 3, § 50 odst. 3 a 4, § 68 odst. 3 správního řádu a dále porušil ustanovení § 12 a § 14a zákona o azylu.
19. Žalobce a) má za to, že žalovaný nedostatečně respektoval právní názor Krajského soudu v Hradci Králové. Žalovaný opakovaně v napadeném rozhodnutí poukazuje na pochybnosti o věrohodnosti žalobcem předložených soudních rozhodnutí a konstatuje, že ač mají rozsudky na první pohled přesvědčivou podobu, nemůže se jednat o autentický rozsudek, neboť číslo jednací obsahuje zjevnou chybu. Jelikož tuto chybu obsahují oba rozsudky, nelze tuto skutečnost vyhodnotit jinak, než že byly vyhotoveny za účelem prokazování v rámci azylového řízení. S touto informací žalobce zásadně nesouhlasí. Jednou z povinností, kterou vyslovil Krajský soud v Hradci Králové ve svém zrušujícím rozsudku, bylo podání žádosti ze strany správního orgánu o vyhotovení znaleckého posudku ze strany nezávislého správního orgánu, nikoliv totožného orgánu, který vydává rozhodnutí v meritu věci. V tomto případě nelze hovořit o objektivním posouzení předložených důkazů. Podle žalobce žalovaný nerespektoval právní názor vyslovený soudem a rozhodl ve věci bez náležitého doplnění.
20. Dále žalobce a) uvádí, že další povinnost, kterou Krajský soud v Hradci Králové ve zrušujícím rozsudku žalovanému ustanovil, bylo ověřit a zjistit více informací o internetových novinách Milli-Xeber, tj. jakému obsahu se věnovaly a zda byly státem skutečně zakázány kvůli protistátní činnosti, jak tvrdí žalobce. Žalovaný v této souvislosti kontaktoval Ministerstvo zahraničních věcí České republiky s dotazem na portál Milli-Xeber. S informacemi, které poskytlo MZV ČR, žalobce nesouhlasí, neboť důvodem, pro který není možné dohledat záznamy o portálu, není, že tento portál nikdy neexistoval, přičemž žalobce žalovanému sdělil, že portál byl uzavřen v prosinci 2016 a všechny záznamy byly pravděpodobně vymazány.
21. Žalobce a) upozornil na uplatnění pravidla „*v případě pochybností ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu*“.
22. Žalobkyně b) odvozuje svou žádost o udělení mezinárodní ochrany od pronásledování manžela, a odkazuje tak v plném rozsahu na obsah jeho žaloby. Domnívá se, že jí a jejímu nezletilému synovi by měla být udělena mezinárodní ochrana, neboť nemůže sama s nezletilým synem vycestovat a odloučit se od manžela a otce.
23. Žalobci shodně navrhli, aby soud napadená rozhodnutí zrušil a věci vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

24. Žalovaný navrhl zamítnutí žalob jako nedůvodných. Zdůraznil, že respektoval závěr Krajského soudu v Hradci Králové, respektive závěr Nejvyššího správního soud, získal dostatek podkladů pro rozhodnutí a řádně zjistil skutkový stav.

V. Posouzení věci krajským soudem

25. Krajský soud shledal žaloby přípustnými, podané oprávněnými osobami (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a včasné (§ 72 odst. 1 s. ř. s.).

26. V přezkumném řízení soudním je soud povinen zkoumat, zda vydané rozhodnutí je zákonné a bezvadné. Základním pravidlem rozhodování správních soudů je přitom přezkum rozhodnutí správního orgánu na základě skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Citované pravidlo odráží přezkumný charakter správního soudnictví. Rozhodování soudu totiž není dalším stupněm správního řízení.
27. **Žaloba je důvodná.**
28. Krajský soud nejprve shrnuje relevantní právní úpravu dopadající na souzenou věc.
29. Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud ministerstvo dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, posoudí v souladu se zákonem, zda cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.
30. Podle § 12 zákona o azylu se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
31. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu se pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se podle ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.
32. Krajský soud považuje dále za nutné zobecnit závěry Nejvyššího správního soudu obsažené v citovaném rozsudku ze dne 27. 5 2021, v němž se kasační soud ztotožnil se závěry Krajského soudu v Hradci Králové vtělenými do jeho rozsudku ze dne 15. 10. 2020:
- Nejvyšší správní soud považoval azylový příběh žalobců za konzistentní a souladný s dostupnými informacemi o zemi jejich původu, kdy je o Ázerbájdžánu známo, že tamní stav dodržování lidských práv a svobod je špatný, že dochází k zatýkání a věznění osob kritických vůči režimu, novinářů a obecně osob vystupujících proti režimu (viz informace Ministerstva vnitra České republiky, OAMP: Ázerbájdžán - Bezpečnostní a politická situace v zemi, ze dne 3. 7. 2018; Výroční zpráva Human Rights Watch - Ázerbájdžán, ze dne 18. 1. 2018; Výroční zpráva Amnesty International 2018 - Ázerbájdžán, ze dne 22. 2. 2018; Výroční zpráva Freedom House - Svoboda ve světě 2018 - Ázerbájdžán, leden 2018; Zpráva Mezinárodní

organizace pro migraci (IOM) - Údaje o zemi, Ázerbájdžán, 2016; vše založeno ve správním spisu);

- vzhledem k tvrzení žalobce, že pracoval jako novinář a psal články kritické vůči státnímu režimu, bylo dle Nejvyššího správního soudu přiměřeně pravděpodobné, že mohl být terčem pronásledování ze strany státních orgánů. Podle konstantní judikatury je třeba za uvedené situace z výpovědi žalobců vycházet a naopak je úkolem stěžovatele jakožto správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost jejich výpovědí vyvracejí či zpochybňují, přičemž musí na základě § 3 správního řádu vycházet při svém rozhodování ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu (srov. např. rozsudky ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 – 89, ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57, ze dne 24. 7. 2008, č. j. 2 Azs 49/2008 - 83, ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, publ. pod č. 1749/2009 Sb. NSS, nebo ze dne 22. 5. 2009, č. j. 5 Azs 7/2009 - 98, č. 1913/2009 Sb. NSS);
- Nejvyšší správní soud dále konstatoval, že žalovaný porušil § 3 správního řádu, neboť na základě jediného důkazu (dotaz na Ministerstvo zahraničních věcí ČR) učinil kategorický závěr o nevěrohodnosti žalobců, aniž by zjistil skutkový stav v takové míře, aby si mohl bez jakýchkoli pochybností učinit přesvědčivý úsudek ohledně naplnění či nenaplnění podmínek pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud nezpochybnil tvrzení žalovaného, že ověření autenticity ázerbájdžánských soudních rozhodnutí způsobem požadovaným Krajským soudem v Hradci Králové (zadání vypracování znaleckého posudku) bude pro něj komplikované. Tuto skutečnost však nelze klást k tíži žalobcům, kteří ve správním řízení unesli své břemeno tvrzení a důkazní.

33. Na základě výtek kasačního soudu a Krajského soudu v Hradci Králové se žalovaný v navazujícím řízení jal doplnit skutkový stav těmito prostředky:

- položil dotaz Ministerstvu zahraničních věcí ČR ve věci falzifikaci oficiálních státních a opozičních dokumentů;
- optal se Ministerstva zahraničních věcí ČR na zpravodajský portál Milli-xeber.az. MZV ČR.

34. Jako výstupu se žalovanému dostalo následující:

- Informace MZV ČR, ze dne 22. 7. 2020, č. j. 114083-6/2020-LPTP, jíž zastupitelský úřad v Baku mj. sděluje, že podle odhadu německých kolegů (sic!) jsou „*oficiální dokumenty*“ předkládané ázerbájdžánskými žadateli o azyl (typicky předvolání na policii, soudní dokumenty či lékařská potvrzení) falešné asi v 95% případů. Zastupitelský úřad v Baku nemá k dispozici informace o tom, že by do falšování oficiálních dokumentů byly systematicky zapojeny státní instituce jako takové, což pochopitelně nevylučuje možnost „*selhání lidského faktoru*“;
- Informace MZV ČR ze dne 22. 10. 2021 č. j. 130430-6/2021-LPTP, Ázerbájdžán – Zpravodajský portál Milli-Xeber.az, jíž zastupitelský úřad v Baku odpověděl na osm otázek žalovaného týkajících se portálu Milli-xeber.az (mj. aktivity před rokem 2017, obsah, vztah k vládnoucímu režimu, vztah k informační agentuře Milli xəbər informasiya agentliyi, autenticitu dokumentů vydaných Milli-xeber žalobci) takto:

„na základě konzultace se zkušeným a důvěryhodným zdrojem z nezávislého mediálního prostředí (zvýrazněno soudem) ZÚ Baku sděluje, že informace o existenci portálu Milli-xeber.az a informační agentury Milli xəbər informasiya agentliyi před rokem 2017 nejsou k dispozici a lze důvodně předpokládat, že jsou smyšlené. Dokumenty, jejichž skeny byly k žádosti o informace přiloženy, jsou s vysokou pravděpodobností potvrzené.“

35. Krajský soud v Ostravě připomíná, že Krajský soud v Hradci Králové zavázal žalovaného, aby zadal vypracování znaleckého posudku za účelem ověření, zda žalobce svůj azylový příběh dokládá padělky soudních rozhodnutí. Jeho závěry potvrdil i Nejvyšší správní soud. Z výše popsané reagentce žalovaného ovšem plyne, že žalovaný vyslovený právní názor soudů ignoroval. V žalobou napadených rozhodnutích absentuje jakákoliv zmínka o tom, proč se žalovaný pokynem soudů neřídil a namísto zadání znaleckého posudku učinil „toliko“ dotazy na MZV ČR týkající se falzifikace oficiálních státních a opozičních dokumentů.
36. Stěžejní v projednávané věci byl jednoznačný závěr soudů o tom, že skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, vyžadoval zásadní doplnění. Uvedenou výtku dle názoru krajského soudu nicméně žalovaný v napadeném rozhodnutí a jemu předcházejícím řízení nenapravil.
37. Doplnění skutkového stavu tak, jak je realizoval žalovaný, shledává nyní soud za neuspokojivé. Informace MZV ČR, č. j. 114083-6/2020-LPTP, ze dne 22. 7. 2020 ve věci padělání oficiálních státních a opozičních dokumentů podává zcela obecné informace o falšování dokumentů předkládané ázerbajdžánskými žadateli o azyl. Takováto informace není s to v případě žalobců zpochybnit či potvrdit pravost předkládaných soudních rozhodnutí, přičemž ničeho nevypovídá o konkrétní situaci žalobců. Žalovaný tedy v souzené věci v podstatě opětovně vycházel pouze z Informace MZV ČR, č. j. 136011/2018-LPTP ze dne 6. 11. 2018, na základě které označil žalobce a) za celkově nevěrohodného z důvodu, že svá tvrzení doložil potvrzenými rozhodnutími ázerbajdžánských soudů.
38. Ani Informace MZV ČR č. j. 130430-6/2021-LPTP ze dne 22. 10. 2021 týkající se zpravodajského portálu Milli-Xeber.az nevňáší do předmětné věci „nové světlo“. Již při pohovoru dne 24. 10. 2017 žalobce a) řekl, že portál Milli-xeber.az má zrušenou licenci a nefunguje, což potvrdila výše uvedená informace, když je v ní uvedeno, *„informace o existenci portálu Milli-xeber.az a informační agentury Milli xəbər informasiya agentliyi před rokem 2017 nejsou k dispozici“*. Navíc daná informace vychází z konzultace s blíže nespecifikovaným „zkušeným a důvěryhodným zdrojem z nezávislého mediálního prostředí“. Takovouto informaci krajský soud nemůže považovat za relevantní. Není z ní pro krajský soud, ani pro žalovaného, zjiitelné, zda byl původce informace objektivní, jakou disponoval odbornou erudicí, z jakých podkladů, zkušeností a informací vycházel a proč považoval dokumenty předložené žalobcem za *„s vysokou pravděpodobností potvrzené“*.
39. I kdyby se zdejší soud v právě probíhající řízení přiklonil k názoru žalovaného vyjádřenému v jeho v kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, v němž namítal nereálné zadání znaleckého posudku pro neexistenci soudního znalce s povědomím o trestních rozsudcích ázerbajdžánských soudů a možného ověření jejich pravosti z území České republiky, nelze aprobovat následný postup žalovaného, jenž z pohledu krajského soudu na řádné doplnění skutkového stavu zcela rezignoval. Jeho

pokus o doplnění skutkového stavu hodnotí krajský soud za obecný, až povrchní, přičemž v napadeném rozhodnutí absentuje jakékoliv zdůvodnění toho, proč žalovaný nepřistoupil ke zpracování znaleckého posudku.

40. S ohledem na shora uvedené dospěl zdejší soud k závěru, že žalovaný opětovně porušil § 3 správního řádu, neboť učinil závěr o nevěrohodnosti žalobce, aniž by zjistil skutkový stav v takové míře, aby si mohl bez jakýchkoli pochybností učinit přesvědčivý úsudek ohledně naplnění či nenaplnění podmínek pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu.
41. Pro dostatečné posouzení autentičnosti žalobcem předložených důkazů, zejména ázerbájdžánských soudních rozhodnutí ze dne 18. 9. 2016 a ze dne 9. 1. 2017 bude nezbytné, aby žalovaný nejprve vyhodnotil, zda je reálné ve smyslu zákona č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o znalcích“), zejména pak dle jeho přílohy skýtající seznam znaleckých oborů, zadat ve správním řízení zpracování znaleckého posudku za účelem ověření autentičnosti dotčených soudních rozhodnutí. Pokud dospěje k odůvodněnému závěru, že toto není možné a že nelze ve věci ustanovit ani znalce *ad hoc* ve smyslu § 26 zákona o znalcích, vyvine žalovaný maximální možné úsilí za účelem ověření, zda jsou ve věci žalobcem předkládaná falsa. Za tímto účelem namátkově krajský soud zmiňuje možnost dotazů adresovaných dotčeným soudům (Soudu Binagadinského obvodu města Baku, resp. Obvodním soudům Nizami a Sabail), příp. Ministerstvu spravedlnosti Ázerbajdžánské republiky, příp. dotazem učiněným prostřednictvím součinnostních orgánů, zda bylo vůbec a příp. kdy dotčenými soudy rozhodováno ve věci žalobce, či ověření, zda v předmětném období u soudů působili soudci, kteří dotčená rozhodnutí vydali, či zda u uvedených soudů probíhalo řízení pod číslem jednacím 4(007) – 211/1136 a 4(009) – 285/1601. Relevantní může též být ověření informace, zda vůbec a případně kde žalobce vykonal tvrzený třicetidenní trest odnětí svobody či zda uhradil uložený peněžitý trest. Nic také nebrání žalovanému, aby kontaktoval přímo Spolkový úřad pro migraci a uprchlíky, jak mu dával ke zvážení zastupitelský úřad v Baku, nechť se vyjádří konkrétně k soudním rozhodnutím předložených žalobcem a) ohledně jejich autenticity.
42. Bude rovněž na žalovaném, aby doplnil, konkretizoval a z více objektivních a objektivizovaných zdrojů ověřil informace o působení internetového média Milli-Xeber.
43. Teprve poté, co si žalovaný zajistí dostatečně individualizované a konkrétní informace, učiní úsudek o celkové věrohodnosti žalobce a uvěřitelnosti jeho azylového příběhu, to vše při plném respektu k zásadě „v pochybnostech ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu“.
44. Krajský soud nad rámec uvedeného upozorňuje i na rozpory v napadeném rozhodnutí žalovaného. Žalovaný nejprve žalobcem doložená soudní rozhodnutí hodnotí jako „na první pohled přesvědčivé, včetně razítka, podpisu soudce a grafické podoby“, s výjimkou jejich jednacích čísel (srovnej stranu 5, druhý odstavec napadeného rozhodnutí). Následně ovšem žalovaný na základě obsahu informace MZV ČR, č. j 114083-6/2020-LPTP, uvádí, že předkládané dokumenty ázerbajdžánskými žadateli o azyl jsou v 95% falešné a vyznačují se typicky „nízkou úrovní zpracování“ (srov. stranu 6, třetí odstavec napadeného rozhodnutí), což žalovaný považuje za konzistentní s žalobcem doloženými rozsudky (*sic!*). Bude na žalovaném, aby tento rozpor v tak závažné úvaze týkající se

autenticity dokládanych dokumentů žalobcem, jež má zásadní dopad na hodnocení věrohodnosti žalobce a jeho azylového příběhu, v novém rozhodnutí osvětlil a odstranil.

45. Výše předestřené závěry krajského soudu se plně uplatní i ve vztahu k žalobkyni b), resp. žalobci c), jež svůj azylový příběh odvíjí od potíží žalobce a).
46. Nelze též přehlédnout, že ačkoliv byl žalovaný zavázán Krajským soudem v Hradci Králové, ať učiní součástí spisového materiálu žalobkyně b) také rozhodnutí ze země původu ve věci uvěznění a trestního stíhání jejího manžela tak, aby měla procesní možnost se k nim vyjádřit, do vydání napadeného rozhodnutí tak neučinil. Nechť tedy žalovaný dostojí své povinnosti a doplní správní spis žalobkyně o uvedená rozhodnutí.

VI. Závěr a náklady řízení

47. Krajský soud tedy ze všech shora popsanych skutečností zrušil obě napadená rozhodnutí, aniž by nařizoval ve věci jednání, a to z důvodů předpokládaných v § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění. Současně věci vrátil žalovanému k dalším řízením podle § 78 odst. 4 s. ř. s., v nichž bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku podle § 78 odst. 5 s. ř. s.
48. Ve světle shora uvedeného zbývá doplnit, že krajský soud vzhledem k přijatému závěru nevypořádával všechny vznesené námitky žalobců.
49. O náhradě nákladů řízení mezi žalobci a žalovaným bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť ač žalobci byli v řízení procesně úspěšní, z obsahu spisu vyplývá, že jim žádné náklady v souvislosti s tímto řízením nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení.

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel nebo jeho zástupce nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

Ostrava 29. června 2022

JUDr. Kateřina Štěpánová, Ph.D.
samosoudkyně